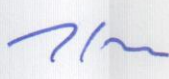

Autoreferat

Moja działalność muzyka – instrumentalisty obejmuje kilka wzajemnie powiązanych i uzupełniających się obszarów. Miejsce akordeonu we współczesnej kulturze muzycznej ma ogromny wpływ na mój świadomy wybór drogi zawodowej. Wybór tej drogi jest wynikiem przekonania o potrzebie włączenia się w działania na rzecz rozwoju nowej dyscypliny. W ostatnich dziesięcioleciach dokonała się ewolucja artystyczna pozycji akordeonu, który uzyskał rangę instrumentu koncertowego. Jestem przekonany, że jestem aktywnym współuczestnikiem tego procesu.

Swoją edukację muzyczną rozpocząłem w Społecznym Ognisku Muzycznym Dolnośląskiego Towarzystwa Muzycznego we Wrocławiu w roku 1971. Po ukończeniu Ogniska Muzycznego naukę kontynuowałem w Ogólnokształcącej Szkole Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w klasie akordeonu Ireneusza Wróbla, znakomitego akordeonisty i pedagoga – artysty o ustalonej renomie. Jego autorytet miał wielkie znaczenie i wpływ na moje życie oraz kierunki moich działań. Po ukończeniu szkoły średniej i zdaniu egzaminów wstępnych rozpocząłem kształcenie w Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu w klasie akordeonu ad. Ireneusza Wróbla. Istotnym i jakże ważnym czynnikiem było dla mnie podjęcie na drugim roku studiów w 1983 pracy w Ogólnokształcącej Szkole Muzycznej I i II st. im. Karola Szymanowskiego we Wrocławiu. Do dzisiejszego dnia związany jestem zawodowo właśnie z tą szkołą, której tak dużo zawdzięczam. W latach 1998-2004 pełniłem funkcję wicedyrektora ds. muzycznych. Od roku 2004 sprawuję funkcję dyrektora. W roku 2000 ukończyłem Podyplomowe Studia Zarządzania Placówkami Oświatowymi i Kulturalnymi. Od 2001 roku do 2006 byłem Prezesem Stowarzyszenia Pomocy Szkole na rzecz Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej I i II stopnia im. Karola Szymanowskiego we Wrocławiu.

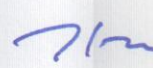
Po ukończeniu studiów w roku 1986 przyjąłem propozycję prowadzenia zajęć w zakresie gry na akordeonie na Wydziale Instrumentalnym w Akademii Muzycznej im. K. Lipińskiego we Wrocławiu, którą prowadzę do dnia dzisiejszego. W roku 2002 uzyskałem kwalifikacje I stopnia sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka nadany przez Radę Wydziału Instrumentalnego im. K. Szymanowskiego w Katowicach.

Swoją działalność koncertową rozpocząłem w okresie studiów na Akademii Muzycznej we Wrocławiu. Współpracowałem z Dolnośląskim Towarzystwem Muzycznym. Występowałem w audycjach muzycznych, które odgrywały funkcję edukacyjną. Akordeon, który ułatwił odbiorcom słuchanie muzyki poważnej, pozwala uznać moją działalność koncertową jako ważny aspekt kulturotwórczy.

Jestem założycielem i pełniłem funkcję kierownika artystycznego akordeonowych zespołów kameralnych. Z mojej inicjatywy w roku 1987 powstał Wrocławski Kwartet Akordeonowy składający się z prowadzonych przeze mnie studentów. Repertuar Kwartetu tworzyły oryginalne i transkrybowane utwory. Przez kilka lat działalności kwartet dał szereg koncertów oraz nagrał audycję radiową „Akordeon od A do Z” w Radio Wrocław. Doświadczenia z występów we Wrocławskim Kwartecie Akordeonowym zaowocowały powstaniem w roku 1998 kolejnego zespołu akordeonowego – Wrocławskiego Kwintetu Akordeonowego. Zespół składał się z najlepszych absolwentów klasy akordeonu oraz wyróżniających studentów AM we Wrocławiu. Wrocławski Kwintet Akordeonowy prowadził czynną działalność koncertową występując m.in. w Filharmonii im. W. Lutosławskiego oraz w Filharmonii Dolnośląskiej w Jeleniej Górze. W październiku 2002 r. kwintet dał dwa koncerty w Niemczech na prestiżowym Festiwalu MUSIKHERBST WESTMÜNSTERLAND. W roku 1998 uzyskał I miejsce w IV Przeglądzie Zespołów Kameralnych Euroregionu NYSA w Jaworze oraz V miejsce w Międzynarodowym Konkursie Akordeonowym w Castelfidardo w 2005 r.

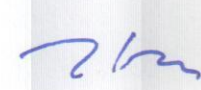
Z mojej inicjatywy powstał również zespół w składzie flet, obój, altówka i akordeon oraz duet akordeonowy (1991). Duet, oprócz działalności koncertowej w kraju i za granicą, nagrał audycję radiową z cyklu „Akordeon od A do Z” (1988). W kolejnej audycji radiowej z tego cyklu dokonałem nagrania *Sonatiny* Andrzeja Krzanowskiego (1985) r. W ramach Festiwalu Musica Nova organizowanego przez Filharmonię Wrocławską im. Witolda Lutosławskiego wystąpiłem na Koncercie poświęconemu 10 – tej rocznicy śmierci kompozytora Andrzeja Krzanowskiego. Koncert został nagrany dla potrzeb Polskiego Radia i złożyły się na niego m.in. *Alkagran - czyli jedno miejsce na prawym brzegu Wisły* - na kwintet akordeonowy, *Toccata* na trzy akordeony oraz *Impresje jesienne na akordeon basowy amplifikowany* (2000). Dla potrzeb TVP 2 kwartet akordeonowy wystąpił w programie „Aria z uśmiechem” (2007).

Przez długie lata łączyłem działalność koncertującego instrumentalisty z pracą pedagogiczną. Był to proces bardzo istotny, gdyż koniecznym było budowanie struktur w regionie dolnośląskim poprzez profesjonalne nauczanie w tej specjalności. Praca pedagogiczna stała się nieustającą pasją i dostarcza mi ogromnej satysfakcji. Bardzo ważnym aspektem mojej pracy pedagogicznej jest to, że studentami klasy akordeonu Akademii Muzycznej im. K. Lipińskiego we Wrocławiu zostają w przeważającej ilości absolwenci mojej klasy jak i innych nauczycieli z Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej I i II st.

Od 1983 roku moi uczniowie i studenci regularnie zdobywają czołowe miejsca na ogólnopolskich i międzynarodowych konkursach muzycznych, m.in. w Klingenthal (Niemcy), Castelfidardo, w Ibli na Sycylii (Włochy), Sankt Petersburgu (Rosja), Wilnie (Litwa), Reinach (Szwajcaria), Bratysławie (Słowacja), w Czechowicach-Dziedzicach, Białymstoku, Katowicach, Sanoku, Przemyślu oraz w Gdańsku i Warszawie w ramach Ogólnopolskich Przesłuchań organizowanych przez Centrum Edukacji Artystycznej. Są też stypendystami Ministra Kultury, Krajowego Funduszu na rzecz Dzieci, Samorządu Miasta Wrocławia, Urzędu Marszałkowskiego Dolnego Śląska, Kapituły Fundacji Edukacji Międzynarodowej Dolnośląskiego Systemu Wspierania Uzdolnień, Fundacji Crescendum Est-Polonia Aleksandra Gudzwatego. Absolwenci klasy akordeonu Akademii Muzycznej we Wrocławiu pracują w szkołach muzycznych osiągając znakomite wyniki w pracy pedagogicznej. Prowadzą bogatą działalność koncertową i pedagogiczną, są znanymi kompozytorami. Niewątpliwie ogromnej satysfakcji osobistej i zawodowej dostarcza mi mój syn Rafał, który należy do wyróżniających się akordeonistów młodego pokolenia. Jest laureatem wielu międzynarodowych i ogólnopolskich konkursów akordeonowych. Studiował w prestiżowej Royal Academy of Music w Londynie, którą ukończył z drugim wynikiem na roku. Równocześnie ukończył Akademię Muzyczną im. K. Lipińskiego we Wrocławiu z wyróżnieniem. Występował m.in. w wielu salach na świecie, m.in. Wigmore Hall w Londynie i Carnegie Hall w Nowym Yorku.

Za swoją działalność artystyczną, pedagogiczną i społeczną zostałem nagrodzony Srebrnym Krzyżem Zasługi (2000, 2006), Nagrodami Indywidualnymi II (2000) i I stopnia (2004) Dyrektora Centrum Edukacji Artystycznej za szczególny wkład w rozwój edukacji artystycznej w Polsce, Dyrektora OSM I i II st. im K. Szymanowskiego (1987, 1990, 1992, 1994, 1996, 1997, 1998, 1999, 2001, 2002, 2003), Rektora Akademii Muzycznej we Wrocławiu (1989, 1994, 2002, 2004, 2008) oraz nagrodą Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego II stopnia za wybitne osiągnięcia w pracy dydaktyczno-wychowawczej i artystycznej (2010).

W Akademii Muzycznej im. K. Lipińskiego we Wrocławiu pełniłem przez wiele lat funkcję Kierownika Praktyk Pedagogicznych dla studentów Wydziału Instrumentalnego. Byłem członkiem Senatu w Akademii Muzycznej w kadencjach 2005-2008, 2008-2012 oraz ponownie od 2012 r.. Pełniłem funkcję wiceprzewodniczącego Uczelnianej Komisji Wyborczej, konsultanta Centrum Edukacji Artystycznej oraz eksperta Ministerstwa Edukacji Narodowej. Prowadziłem dla nauczycieli gry na akordeonie kurs metodyczny organizowany przez Akademię Muzyczną we Wrocławiu w ramach kursów wakacyjnych oraz prowadziłem zajęcia ze studentami na Międzynarodowym Kursie Mistrzowskim – Zell an der Pram. Prowadzącymi zajęcia na ww. Kursie Mistrzowskim byli także znakomici pedagodzy: prof. Bartosz Bryła, prof. Stanisław Firlej, prof. Grigorij Żyslin. Przeprowadzałem zajęcia z uczniami i studentami w ramach III, IV i V Letniej Akademii Muzycznej (2011, 2012, 2013) organizowanej przez Akademię Muzyczną we Wrocławiu. Ważnym aspektem mojej pracy pedagogicznej są konsultacje w regionie dolnośląskim klas akordeonu w szkołach muzycznych. Prowadziłem także warsztaty metodyczne organizowane przez CEA dla nauczycieli klas akordeonu szkół muzycznych regionu dolnośląskiego w Zgorzelcu, seminarium metodyczne dla pedagogów regionu dolnośląskiego „Zagadnienia psychologiczno – metodyczne w odniesieniu do prezentacji artystycznych uczniów szkół muzycznych” w Dzierżoniowie.

W ramach Ogólnopolskich Otwartych Konsultacji Metodycznych „Blżej akordeonu” organizowanych przez Akademię im. Jana Długosza w Częstochowie prowadziłem lekcje otwarte z uczniami w zakresie gry na akordeonie. Byłem wykładowcą podczas Międzynarodowej Sesji Naukowej „Akordeon wczoraj i dziś” organizowanej w Częstochowie (2004) a także wygłosiłem referat „Rozwój języka muzycznego w twórczości akordeonowej A. Krzanowskiego” w czasie Sesji Naukowej *A. Krzanowski IN MEMORIAM* organizowanej w Akademii Muzycznej im. K. Szymanowskiego w Katowicach (2010). Przygotowałem referat do Sesji Naukowej z okazji obchodów 50-lecia Profesjonalnego Kształcenia Akordeonistów w Polskim Szkolnictwie Muzycznym odczytany (w zastępstwie przez Pawła Czocharę) w UMFC w Warszawie (2009).

Byłem wielokrotnie zapraszany do prac Jury konkursów, przesłuchań o zasięgu międzynarodowym, ogólnopolskim i regionalnym (około 70 razy), m.in.: Międzynarodowy Przegląd Zespołów Kameralnych w Jaworze, Międzynarodowy Festiwal Muzyki Akordeonowej w Przemyśle, Prezentacje Muzyki Akordeonowej „Harmonia Viva” we Wrocławiu, Makroregionalne Przesłuchania Uczniów Klas Akordeonu w Piotrkowie

Trybunalskim, Makroregionalne Przesłuchania Uczniów Klas Akordeonu w Sosnowcu, Mławski Festiwal Akordeonowy „OD SOLISTY DO ORKIESTRY”, Międzynarodowy Festiwal i Konkurs Rozrywkowej Muzyki Akordeonowej „Konfrontacje” w Częstochowie Przesłuchania Uczniów Klas Akordeonu Szkół Muzycznych I st., Nowej Soli, Regionalne Przesłuchania Uczniów Klas Akordeonu Szkół Muzycznych I st. w Zgorzelcu, III Transsgraniczny Przegląd Muzyki Popularno-Rozrywkowej w Jeleniej Górze, Makroregionalne Przesłuchania Uczniów Klas Akordeonu Szkół Muzycznych II st. w Słupcy, Gorlickie Konfrontacje Akordeonowe, Regionalny Konkurs Akordeonowy w Piotrkowie Trybunalskim, Ogólnopolski Konkurs Akordeonowy dla uczniów szkół muzycznych I st. w Chełmie i inne. Byłem inicjatorem i opiekunem merytorycznym Prezentacji Muzyki Akordeonowej „HARMONIA VIVA” organizowanych we Wrocławiu przez Centrum Kultury „ZAMEK”.

W pracy dydaktycznej dokonywałem wielu transkrypcji na akordeon dla uczniów i studentów. Pozyskałem również sponsorów na zakup nowych koncertowych akordeonów produkowanych w Castelfidardo. Propagowałem w szkołach muzycznych nowe generacje instrumentów z klawiaturą izomorficzną i manuałem melodycznym już od pierwszych lat nauki uczniów.

Staram się łączyć praktyczne uprawianie zawodu muzyka i pracy pedagogicznej kierując się nadrzędnym celem, jakim jest nobilitacja akordeonu w kontekście kultury polskiej i europejskiej.

Wskazane osiągnięcia artystyczne wynikające z art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. nr 65, poz. 595, ze zmianami Dz. U. nr 164, poz. 1365 z dnia 17.08.2005 r.)

Autor i tytuł dzieła: A. Krzanowski *IN MEMORIAM* – płyta CD

a) Andrzej Krzanowski – Preludium

Taniec góralski

Wiatr echo niesie po polanie

Trifle

Reminiscenza

Impresje jesienne

Pejzaż sentymentalny

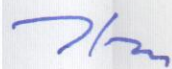
76

Współwykonawcy : Bartosz Bryła – skrzypce
 Stanisław Firlej – wiolonczela
 Rafał Łuc – akordeon
 Aleksandra Rupocińska – klawesyn
 Jan Tatarczyk – klarnet, klarnet basowy

b) Cele artystyczne wyżej wymienionych prac:

Celem mojej pracy była próba uchwycenia tego, co w muzyce A. Krzanowskiego dla muzyka instrumentalisty powinno być czynnikiem najważniejszym: indywidualnego i świadomego wykonania utworu. Ponadto w pracy nad utworami należy uchwycić ich znaczenie i wartość, nie tylko w kontekście artystycznym, ale także dydaktycznym. Należy przy tym pamiętać, że dydaktyka rozumiana jest zarówno w sferze technicznej, jak i artystycznej, obejmującej dojrzałość i świadomość muzyczną. Nie oznacza to, że technika jest elementem drugoplanowym. Musimy mieć na uwadze, że nie jest ona celem, tylko środkiem do interpretacji utworu. Nagrałem z innymi artystami na płycie CD siedem utworów Andrzeja Krzanowskiego: *Preludium*, *Taniec góralski*, *Wiatr echo niesie po polanie*, *Trifle*, *Reminiscenę*, *Impresje jesienne* oraz *Pejzaż sentymentalny*, które już w procesie nagrywania były przedmiotem poszukiwań w zakresie technik wykonawczych, środków wyrazu i interpretacji.

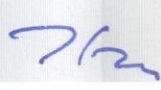
Dlaczego akurat te utwory? Twórczość Andrzeja Krzanowskiego jest bardzo obszerna, więc zrodził się pomysł wybrania utworów na zasadzie przekroju. Jest to przykład siedmiu dzieł reprezentatywnych dla poszczególnych etapów twórczości Krzanowskiego. Wybrałem kompozycje różniące się zarówno budową formalną, szeroką paletą rodzajów ekspresji, jak również podejściem do materii dźwiękowej oraz możliwości barw brzmieniowych, chcąc tym samym ukazać różnorodność zastosowania instrumentu, jakim jest akordeon. Wieloletnie doświadczenia dydaktyczne i wykonawcze pozwoliły natomiast na przygotowanie gruntownej warstwy interpretacyjnej prezentowanych utworów. Udało mi się dzięki temu odpowiedzieć na szereg pytań z zakresu wykonania i interpretacji, jak również realizacji tekstu. Osobną kwestią pozostaje interpretacja dzieł. Podejmując pracę nad utworami chciałem uchwycić to, co najistotniejsze, a jednocześnie wzbogacić je o ten element, który powoduje, że dane wykonanie jest kojarzone z konkretnym wykonawcą.

Dyskursywny punkt ciężkości wymaga od instrumentalisty nie tylko umiejętności technicznych, ale także umiejętności odpowiedniej interpretacji.

Preludium na akordeon jest pierwszym utworem na płycie. Napisany w roku 1970, jeszcze przed rozpoczęciem studiów w PWSM w Katowicach. *Taniec góralski* na dwa akordeony napisany w 1980 roku jest wersją *Tańca na akordeon solo*, tożsamego z trzecią częścią *Sonaty na akordeon* (obydwa powstały w 1970 roku). Krzanowski postanowił powrócić do wcześniejszych kompozycji i opracować je na dwa akordeony. Zajmując się omówieniem języka kompozytorskiego należy o tym fakcie wspomnieć, gdyż od niego uzależniony jest kształt znacznej części spuścizny. Często powracał do dzieł wcześniejszych, przekształcając je i zmieniając obsadę wykonawczą. Kolejnym utworem umieszczonym na płycie jest *Wiatr echo niesie po polanie*. Eksperymenty Krzanowskiego na gruncie brzmienia widoczne są w całej jego twórczości. Z jednej strony potrafi uzyskać z instrumentu niespotykane dotąd efekty, z drugiej odważnie łączy instrumenty o bardzo odległej stylistyce. Eksperymentuje w zakresie kolorystyki, nie umniejszając roli melodyki. Podobnie postępuje w *Wiatr echo niesie po polanie*, napisanym w 1981 roku w drugiej wersji utworu przeznaczonego pierwotnie na dwa akordeony. Utwór składa się z trzech skontrastowanych strukturalnie i wyrazowo części: Wiatr, Echo i Na polanie (akordeon i klawesyn amplifikowany).

Trifle na akordeon i klarnet basowy z 1983 roku A. Krzanowski zbudował z dwóch kontrastujących części, zawierających odcinki *ad libitum*. Zaskakujące wydaje się zestawienie akordeonu z klarnetem basowym oraz wykorzystanie skrajnych rejestrów brzmieniowych obydwu instrumentów. Świadczy to o ciągłym poszerzaniu przez Krzanowskiego warsztatu brzmieniowego oraz poszukiwaniu niekonwencjonalnych rozwiązań kolorystycznych. *Reminiscenza* na akordeon, klarnet, skrzypce i wiolonczelę powstała w lipcu 1983 roku. Interesującym jest sam tytuł utworu, pochodzący od łacińskiego słowa *reminiscentia*. „Reminiscencja to wspomnienie [nieświadome], przypomnienie; w literaturze, muzyce, plastyce echo, refleks, oddźwięk innego utworu.” Pomimo jednoczęściowej budowy, utwór ten posiada szereg odcinków skontrastowanych agogicznie i muzycznie. *Impresje jesienne* na akordeon basowy amplifikowany, skomponowane w 1986 roku, są zbudowane z trzech części, różniących się pod względem charakteru i sposobu traktowania tworzywa dźwiękowego. Trzeba zauważyć, że A. Krzanowski zastosował go jako solowy instrument jeszcze w jednym utworze *Relief VI* z 1986 r. Ostatnim utworem jest duet na dwa akordeony *Pejzaż sentymentalny*, trwający pięć minut,

skomponowany w roku 1988. Już na wstępie obserwujemy znaną z poprzednich kompozycji technikę nawarstwiania dźwięków, tworzącą specyficzne współbrzmienia. Dodatkowo, osobliwy charakter utworu podkreśla określenie *Largo sentimento e cantabile*.

Andrzeja Krzanowskiego miałem okazję poznać podczas Ogólnopolskiego Konkursu Akordeonowego organizowanego w Krakowie w czerwcu 1990 r. Urzekł mnie swoim ciepłem osobistym.

Płyta ta jest hołdem dla wspaniałego człowieka, wybitnego kompozytora w dwudziestą rocznicę śmierci. Nagrana na ulubionym przez Andrzeja Krzanowskiego modelu - Weltmeister Supita B.

W przyszłości zamierzam poszerzać swoją wiedzę, umiejętności oraz kontynuować działania w zakresie podnoszenia znaczenia i rangi akordeonu w polskiej oraz europejskiej kulturze.

Zbigniew Łuc